

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 "
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljati
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu nižnjem
št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Boj na jugu pa Rusija.

Preden so Srbi pričeli vojsko s Turkom, strašili so jih od vseh strani, v kako nevarnost da se podajo, in nekteri listi so še posebno povdarjali, da jim tudi Rusija, na katero so se najbolj zanašali, odsvetuje vojsko. Zdaj pa je čedalje očitnejše, da je Rusija na videz vojsko zadrževala, na skrivnem pa jo pospeševala. Z ruskim denarjem so se delale priprave za vojsko, ruskih častnikov stopilo je mnogo v vojno srbsko, ruski generalni konzul Jonin podal se je k vojni črnogorski; ruski listi Srbom dajejo pogum in jim obetajo rusko pomoč, če bi sami Turka ne mogli premagati. „Petersburgskija Vedomosti“ pretresajo vprašanje, kako politiko bo imela Ruska v srbsko-turški vojski, in odgovarjajo: „Vsakdo vé, da Ruska, ki je največa slovanska država, na katero se ozira ves slovanski svet, in od ktere pod turškim jarmom zdihajoči bratje pričakujejo pomoč, ja rešenje, ne sme in ne more mirno gledati blagega boja za svobodo Bosnijakov, Hercegovincev, Srbov in Črnogorcev. Če se je Nemcem l. 1864 zdelo prav vsled pravila narodnosti napasti Dansko, da bi osvobodili „zatirane brate“, če se je Nemcem, pravimo, zdelo prav pričeti jako nepravilno vojsko, v kateri sta zedinjeni Prusija in Avstrija z drugimi udi ranje nemške zaveze premagale malo in slabotno Dansko, sme si pač tudi Ruska, mislimo, prisvojiti pravico v iztočnem vprašanju govoriti prvo in zadnjo besedo, in to tem bolj, ker stan slovanske raje pod azijsko vladu turško ni v čisto nobeni primeri s stanom Nemcev v Šlezvik-Holsteinu pod vladu dansko. Državna vredba

polabskih prebivalcev, če bi bila še tako nestrpiliva, bila je v primeri z azijsko trinoško vredbo turško prav nedolžna, in če je Pruska vkljub temu mislila imeti pravico Danski polabskih pokrajin ne le vzeti, ampak jih celo brez najmanjšega ugovora ali dejanskega nasprotovanja evropskih držav s svojimi deželami zediniti, se moramo nehote vprašati: Zakaj bi ravno tista Evropa Ruski hotela brniti z materialno podporo vdeležiti se boja za svobodo svojih plemenskih bratov, zlasti ker Ruska ravna samo iz bratovske ljubezni, ne pa, da bi sama kaj dosegla. Zakaj bi nemški pregovor: „Kar je enemu prav, je drugemu primerno“ ne veljal tudi pri južnih Slovanih? Zakaj je Angleška, ravno tista Angleška, ki je pri osvoboditvi polabskih kronovin mirno gledala, takoj zagnala strašanski hrup in jela delati priprave za vojsko, ko se je začelo govoriti o Turčiji? Od kod to, da bi Šlezvik-Holsteinci bolj zaslužili simpatije olikanega sveta, kakor pa raja? Ne dvomimo tedaj, da Ruska bode svojim pravicam veljavo pridobila.“

Da Rusija Srbov v boju s Turčinom nikakor ne bode zapustila, priča tudi neka adresa slovanskega odbora v Moskvi do generala Černajeva, kteremu med drugim piše: „Mi ti bomo vse pošiljali, denar, orožje, prostovoljce in če ti vojna sreča ne bo mila, bomo tebi in jugoslovanskim bratom iz Ruske obeh delov sveta železno svojo roko podali.“ Zanašaje se na to pomoč je general Černajev v svojem nedavno razglašenem oklicu do vojne srbske brez ovinkov rekel: „Srbska se je vzdignila zgolj za sveto reč slovansko, in če sama te naloge ne bo mogla rešiti, ji bo dragi bratovski narod ruski hitel na pomoč.“

Če tedaj Avstrija po vsej sili noče biti slepa, se mora zdaj prepričati, v kako čudni zlogi je njena politika s politiko rusko glede zadev na Turškem. Nemčurski in madjarski listi so ji nedavno priporočali zvezo z Angleži, a če se Angleška usti, da ohranitev Turčije je za njo važna, le nečimurnost in nevošljivost iz nje govori. S Turčijo bi pač padel vpliv, ki ga je dozdaj v Carigradu imela, bistvene zgube pa bi Angleška ne imela nobene. Razvoj zadev turških za nobeno državo nima politične važnosti razun za Avstrijo in Rusijo. „Avstrija, izvrstno omenja „Germania“, bi bila svoje jako važne koristi, ki se ne dajo tajiti, varovala primeroma z majhnimi žrtvami pa skoro gotovo s sijajnimi nasledki, če bi ne bila njena vlada namesto avstrijske uganjala madjarske politike in željam madjarske manjšine žrtvovala pravičnih zahtev slovanskih podložnikov svojih. Nalogo njeno na iztoku kazala je Avstriji narodnost največjega dela prebivalcev njenih in pa katoliška cerkev. Slovanke kristjane unkraj Donave oprostiti turškega jarma in jih zopet nazaj pripeljati v naročje sv. rimsko-katoliške cerkve, bi bilo Avstriji pridobilo obilno plačilo. Države, ki bi se bile osnovale v sedanjí Turčiji, bi bile tudi na vnanje silno pomnožile njeno moč, in vsled dela pri osvoboditvi bi bila država morda tudi notranje ozdravela. Da je Avstrija to lepo nalogo zavrgla in Slované turške prepustila razkolniški Rusiji, je morda njena največa politična pregreha. Grenki sad te napačne politike tudi že zori. Vstajniki v njej vidijo svojega zoprnika, nezadovoljnost Slovanov v domačih deželah raste in vpliv njeni na manjše drža-

Zadnji dnevi v Ogleju.

(Izvirni roman iz petega stoletja.)

Spisal Alojzij Lukovič.

(Dalje.)

„A poslušaj dalje. Videča, da Honorija nobene pomoči več ne potrebuje, hitim, hitim po stranskih ulicah; angelj božji čuval je nad menoj, dospem v pomorski del mesta. A kaka gnječa je bila tam! Vse je hitelo proti bregu, med tem, ko je na zapadu in severu še razsajal bojni hrup. Tečem dalje, dospem do Amfore, hitim prek obale morja. Vstopim v vašo hišo. Vse prazno, vse odprto. Na tleh najdem strežaja, dobil je vdarec po glavi, a ni bil smrtno ranjen, le omoten je ležal. Težko jecljaje razloži mi položaj. Okrepčam ga, in revež skrije se med domačo ropotijo. Naglo tečem na vrt, in tu vidim, kako Hunci Digno podé. Sledim jim pozorno, konečno vidim, kako se strmoglavi žena s strehe vaše palače v penec se morje tik izliva Nadiže. Da je bila Digna, spoznala sem po postavi, ker žarek lune, ki je predrl oblak, pokazal mi je njeno podobo.

Dovršeno je, mislim si in napotim se zopet v gozd, stisnem se v skrit kraj, dokler Hunci ne odidejo. A kje je Evdora? Tečem naglo proti bregu, daleč ne more biti, si mislim. Ko dospem na breg, komaj dva dobra streljaja zapazim čoln, v njem leži Evdora, mož na strani veslaj z vso močjo. Videti je bilo, da je pošten Rimljan. Dobro sem opazovala obnašanje, pa pozdevalo se mi je, da ima za-njo posebno skrb. Srečen pot! si mislim, dana obljuba me drugam kliče. Ranjeni strežaj mi je povedal, da si se ti pri zapadnih vratih bojeval. Vrnivša se v pazno hišo, srečam družega strežaja, ta mi dé, da ima konje pripravljene na skritem kraju, da mu je to Digna naročila, ko se je v boj podal. Nadalje mi še poyé, da si v boju padel. Vsi trije se v nočni tmíni podamo tje, iščemo tvoje truplo; po dolgem iskanji najdemo te, a ne mrtvega, ampak živega. V nezavesti te odnesemo na konja, in naglo kot blisk vpihamo jo v té gore.“

Milo žalovaje posluša Marij to.

„Marij“, dé nadalje Kolumba, „ves slaboten si, odpočiti se moraš, dolga je bila bolezen, dolgo si bledele, ne vedé, kaj govoriš. Sedaj je

prestano. Tu smo varni. Kdo bode sem zašel v našo dolinico? Hunci gotovo ne, ker dobro vedó, da so ubogo deželo do kosti oglodali. Le Bogu se imajo zahvaliti, da so bili ubogi ljudje vstani živad spraviti v goste šume. Kdo bi jih bil sedaj preredit? Radi z nami delé sedaj svoje ubožstvo.“

„Vem, dobro vem to, a zahvaliti se moramo za to gostoljubnost le tebi, ker vsled tvoje pobožnosti uživaš pri njih veliko zaupanje, vem, da je vsled tvojih besed in tvojega izgleda veliko njih zapustilo poganke svoje zmote ter so se pokristijanili. Ena sama tak zmagaja je krasnejša nego sto lovorikovih vencev, ki se tržejo na bojnem polji, kajti ti vzrastó le iz mlakuž krvi, razcvetajo se le vsled stiske in reve, na njih ni družega nego spomin na razbita telesa, posmojene vasi, vničena mesta.“

„Lepo, lepo je res delovati v vinogradu Gospodovem, a vendar ko burja preneha in si ti v varnosti, koj zapustim te kraje; v Milanu bivajo moje sestre, in če je božja volja, tam bom končala svoje življenje.“

„Oj da bi koj prišel dan, da bi mogel po-

vice podonavske je čisto zginil. Kako se bo vse še le spreobrnilo, če se na Bosporu in Balkanu ustanove nove države? Ker nad tem nihče več ne dvomi, da je staremu gospodarstvu turškemu odklenalo. Če bi tudi v sedanjem boju Turki zmagali, vendar Ruska in druga Evropa zaradi evropskega miru dosejanega v Carigradu priljubljenega vladanja ne bo več trpela; po sili bo izpeljala politično ravnopravnost kristijanov s Turki in s tem turški nadvladi konec storila. Avstrija pa ima potem nasprotnika na južno-istočni strani, kjer bi bila lahko imela mogočnega zaveznika.“

Jugoslovansko bojišče.

Najvažnejša novica, ki je te dni došla iz jugoslovanske vojske, je ta, da so Črnogorci 10. t. m. po tridnevem hudem boju pod poveljništvom kneza samega z naskokom vzeli mesto Gačko, kjer je Muktar paša navadno zbiral svojo vojsko, s katero je hotel prodreti v Nikšiče. Dvakrat so hrabri Črnogorci Turke nagovorili, da naj se udajo, pa zastoj, naposled so mesto vzeli s silo. Na obeh straneh padlo je neki veliko ljudi. Dolina dužanska je sedaj Turkov očiščena, razun trdnjave Nikšičev, katero pa Črnogorci in ustajniki oblegajo.

O vojni ibarski se iz Beligrada poroča, da Dučić je v soboto prijel Turke in jim vzel dve šanci. Ravno jim je hotel vzeti še tretjo, ko Turki dobé zdatno pomoč. Vsled tega se je moral Dučić umakniti in sovražniku zopet prepustiti eno šanco. Zdaj stoji Dučić pri Novem várošu, Antič pa oblega Novi Pazar. Kapitan Ilić je pri Jarinju Turkom vzel šanco in mnogo živine in drugega blaga. Potem se je obrnil proti Mitrovici, da bi Turkom zaprl cesto proti Solunu. Dunajski „Tagespresse“ se iz Zemuna telegrafuje, da se mu pa to ni posrečilo, ampak da je bil od Turkov premagan in nazaj vržen. General Zach je hotel ob Sienici prodreti v Bjelopolje, potem pa skoz kruhaviško planino priti do vojne črnogorske in z njo se zediniti. Po poročilih turških je bil od Turkov premagan; poročila srbska pa trdijo, da to ni res. Neki telegram iz Beligrada celó poroča, da so generalu Zachu vzeli poveljništvo vojne ibarske, katero prevzame vojni minister Nikolić sam, pa tudi ta novica je menda čisto izmišljena.

V Carigradu si na vso moč prizadevajo, da bi bila vojska kmalo končana. Zato nepre-

nehoma pošiljajo nove vojake na bojišče. Tudi med Čerkesi in Albanci nabirajo prostovoljce. Čerkeski bivši policijski minister Abdi paša je imenovan za poveljnika vsch nerednih čet in je te dni odšel v Bar ter seboj vzel 15.000 pušk in 20.000 bodal. Sultan je poveljnost celó vse hudodelnike, da bi ž njimi pomnožil število svojih vojakov, katerih bo imel skoro do 250.000, več kakor dvakrat toliko kakor Srbija in Črnagora. Boritelj bi tedaj Turkom ne manjkalo, a manjka jim druge za vojskovanje silno potrebne reči — denarja. Kase so prazne in posoditi jim noče nihče. Ker je moralo vse na vojsko, nihče ne obdeluje polja, ki prazno in pusto stoji. Da bi dobili vsaj nekaj denarjev, zahtevajo od podložnikov prostovoljne darove; kdor pa pozna Turka, vé, da ti darovi niso prostovoljni, ampak zeló prisiljeni, ker Turek pri podložnikih svojih poišče zadnji bor in si ga vzame sam, če ga mu posestnik dobrovoljno ne dá.

Tudi si vlada na vso moč prizadeva potolažiti Grke, med katerimi je začelo hudo vreti. Grki pravijo, da hočejo ostati mirni in vladi ne delati nobenih zadreg, a vlada naj sprejme nasvete, ki so jih nedavno stavili kristijani na Kandiji, ktere je pa vlada tedaj zavrgla, češ, da so pretirani. Jih bode li zdaj sprejela ali ne, se še ne vé.

Pa ne samo Grki, tudi drugi narodi Turkom delajo zadrege. Nedavno se je iz Carigrada poročalo, da se je 1500 katoliških Miriditov vzdignilo zoper Črnogorce. Pa to je izmišljeno. Glavarji 7 miridiških rodov so se 1. t. m. na nekem griču v okraju Kučev Nedvekalovičev zbrali k posvetovanji in so sklenili, da se katoliški Miriditi, katerih okoli 13.000 nosi orožje, vsi vzdignejo in vdeležé boja za svobodo naroda svojega. Črnogorci so jim obljubili popolno neodvisnost in če zmagajo, bode nek miridiški princ, ki je v Cetinju tovariš in adjutant princa Danila, oklican za kneza svobodnih miridiških rodov. Da se oborožé, poslali so jim iz Cetinja 10.000 cekinov. Tudi Arnavti med Moravo in Kosovom poljem so že nekaj let sem s Turki v vednem prepiru. Brezozirnost uradnikov turških, naselitev rodbin čerkeskih, preganjanje domačih glavarjev itd. zadušilo je pri njih vnemo za vlado turško in že od srbskega kneza Mihaela, kterega so jako čislali, so pričakovali, da bode pregnal Turke.

Pa tudi Turki med seboj niso edini; v notranji Bosni se hočejo nekteri bojevati zoper Srbe, nekteri pa zahtevajo, da naj se oklenejo Milana Obrenoviča IV. Že pod knezom Mihaelom je vlada srbska z bosenskimi begi to obravnavala in kaže se, da te obravnave niso bile brez vsega uspeha. Previdnejši Turki sami spoznajo, da tako, kakor je bilo na Turškem doslej, dalje več ne more biti.

Najbolj važen in odločiven za srbsko-turško vojsko pa je vstanek bulgarski, ki pa je žalibog požrl že okoli 60.000 ljudi! Vstajnikov je tam brez števila, a manjka jim orožja, ker so jim ga Turki pobrali. Pomanjkanje to je tako veliko, da so Turki v mestu Plevnu pri preiskavanju našli samo 35 pušk. Dobro vedevši, da vstajniki so njihovi najboljši zavezniki, prizadevajo si Srbi Bulgare preskrbeti s potrebnim orožjem. Tudi Turki sprevidijo nevarnost, ki jim žuga od vstajnikov, in ker se ne morejo znositi nad možaki, maščujejo se nad mirnimi prebivalci bulgarskimi. Kako razsajajo v Plovdivu, povedali smo že zadnjič; pa prav enako se godi tudi Bulgarom v Macedoniji. Čerkeski vojaki in mohamedanski cigani se vlačijo okoli ter ropajo, moré in požigajo, da se Bogu usmili. Najrodovitnejši kraji postali so puščavam enaki. Pač mora tedaj vsako občutljivo srce želeti, da bi groznega boja bilo kmalo konec in da bi kristijanskim prebivalcem na Turškem že skoro zasijalo boljše solnce in tudi zanje napočila doba, ko jim bode dovoljeno mirno obdelovati svoje polje in zadovoljnim uživati zaslužek svojih rok, kar jim Bog pomozi!

Iz Turn-Severina se „Tagpr.“ 9. t. m. telegrafuje, da so Turki generala Černajeva pri Pirotu prijeli od dveh strani in ga premagali. Skušal je pri Guljanu iti nazaj na Srbsko, pa ni mogel. Potem je napadel vtrjene griče na zahodu, da bi prodrli čez mejo. Enemu delu vojne njegove se je to posrečilo, ki je pri Leskovcu prišel čez mejo, en del pa je bil od Turkov deloma vničen, deloma vjet. Černajev sam, pravijo eni, je smrtno ranjen in vjet, eni pa trdijo, da je srečno prišel čez mejo. Vojna njegova pa, ki je štela okoli 10.000 mož, je čisto vničena. „N. W. Tagblatt“ piše, da to pač želé Madjari, da pa dopisniki raznih listov, ki živé v Srbiji, o tem nič ne vedó; istina je marveč, da so Srbi vzeli Turkom Mali Zvornik in ves vidimski okraj. Da „turški listi“

iskati svojo Evdoro! Pa menda dolgo ne ostanem tu, stranska rana me več ne boli, le malo slabosti še čutim po celem životu.“

„Oj da bi vedel, moj ljubi Marij, kak si bil, kako si blede! boj, Honorija, Evdora, Menapij, Atila so bile ...“

„Molči, molči o tem trinogu. Toda, ker si ravno ga omenila, povedi, kod se klata krvolok, ta spaka, ta satan iz samega pekla! Bog, odpusti mi, če grešno govorim!“

„Tam doli po Italiji, dejó, še vedno divjá ropaje in požigaje. Dva dni mudil se je v Ogleju, poropal je, kar je bilo dragocenega, živež je pobral, le malo ga je bilo, ker Oglejčani so zaradi dolge oblege skoro vse povžili. Nevolja zgrabi kralja, in tretji dan, hajdi, vzdigne se nad Itatijo, tje doli po planjavi jo vdere, s seboj tiraje vjeto ženstvo. Ostale vjetnike pa pokolje. Kje je sedaj, prav ne vem. A znano mi je, da krasna mesta Padova in Verona, Bergamo, Milan in Pavija so že občutila ostrost njegovega meča. Vse je poplenjeno, vse razdjano. A glej, tam gor stopa zvesti strežaj, kterega sem poslala na grajski otok, da pozve o Evdori.“

Vspne se Marij, hiteti mu hoče naproti, a Kolumba ga zadrži.

„Kaj prineseš dobrega, zvesti tovariš?“ nagovori ga Kolumba.

„O dobrega malo, malo v teh časih. Nad mesec dni nisem Ogleja videl, in ah! kaka sprememba!“

„In Evdora?“ vtakne se Marij.

„Evdora ...“

„Od kraja povej“, dé smehljaje se Kolumba.

„Evdora živi na grajskem otoku.“

„Dobro tedaj ...“ obveseli se Marij.

„Kaka sprememba je v Ogleju! Vse skoro je posuto in posmojeno. Stari korintiški stebri, ki so kinčali naša stebrišča, ležé razvaljeni; palače so brez streh, najlepše stavbe po tleh. In kak smrad je tam; vse smrdi po požaru, gnjilih in na pol spečenih truplih. Zidovje je skoro do cela razrušeno. Plakaje lazijo Oglejčani okrog, po hišah iskaje ostanke svojih ljubih. Žene in otroci so sprvega dohajali dan za dnevom na ladijah, prevračali so trupla, da bi se zagotovili, je li oče mrtev, je li so-

prog padel. To so bili prizori, dejó, ko so s početka izpod grobelj izkopavali ranjence, lakote onemogle. Mnogo, mnogo tisuč jih je prišlo na dan, o katerih so menili, da jih nikdar več ne bodo videli. Poskrili so se v podzemskih hramih, mnogo jih je tičalo cele tri dolge dneve v mestnih podzemskih prekopih, ki služijo mestu za odtok nesnage. Bolj so bili podobni strahovom z unega sveta, nego človeškim bitjem. Sreča, da je Atila tako naglo odšel. Mnogo družih je še razkropljenih po okolici, mnogo jih je bežalo ponoči v kraške gozdove in tukajšnje gore, in sedaj zbirajo se okoli mesta, pa ne čuté se varne, dokler šiba božja v Italiji divjá, bežé skoro vsi dalje na lagune. Res vso čast ladijam, in brodarjem sploh. Skazali so se res prave kristijane. Ne prestano so brodarili, neprestano zadnje dni odvažali narod na otoke. Edino tako je bilo mogoče, da se jih je toliko rešilo. Le malo žensk je prišlo Huncem v roke. Vse lagune od Istre do iztoka velike reke Pada so polne vbežnikov.“

(Dalje sledi.)

tendencijozno poročajo o dogodkih na jugoslovanskem bojišču, smo že večkrat omenili, pa naj povemo še to: „N. fr. Presse“ od 10. t. m. je imela telegram, da v Belgradu je vse poparjeno. in da ljudstvo „Rusa“ Černajeva in „Čeha“ Zacha dolži izdaje. Nekaj vrstic naprej pa je stal telegram, da v Belgradu je zarad zmage srbske veliko navdušenje. Naša ljubeznjiva „Laib. Ztg.“ je prvi telegram sprejela, drugega pa ne.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. julija.

Avstrijske dežele.

O shodu v Zakopih piše uradni „Fremdenblatt“, da glavna misel obeh vladarjev je bila ta, da se v sedanjih dejanskih okoliščinah ne utikata v turške zadeve. Če se te okoliščine spremené, se boste vladi na novo dogovorili. — Česki listi poročajo, da sta se cesarju v Aussigu poklonila tudi poslanca Wolfrum in Rus ter izrekla željo, da bi se mir ohranil. Cesar so jima neki odgovorili: „Sam ne morem nič storiti, sicer pa se zadovoljen vračam domov in zamorem gospode potolažiti.“

Hrvatski deputaciji so cesar odgovorili: „Veseli me slišati, da so mi Graničarji zvesti in sem prepričan, da bodo zlasti v teh težavnih okoliščinah in tudi v prihodnje meni in državi ohranili zvestobo. Gledé železnice graničarske sem prepričan, da je potrebno jo izdelati ne samo gledé na korist Granice, ampak cele države. Dozdaj bilo je dosti ovir, pa skušal bom in želja moja je, da se z delom kmalo prične, kakor bodo dopuščevale sedanje okoliščine. Skrbel bom, da moji vrli Graničarji in Hrvatska ne bosta na škodi.“ — Vojaštvo ob meji srbski in turški se pomnožuje; 20. kompanija ženijskega regimenta v Kremsu je dobila povelje odriniti v Slavonijo. Dalje je iz Oseka odšel na mejo 1. batalijon peš-polka vélikega kneza Aleksija št. 39, iz Petrovaradina pa peš-polk vélikega kneza Aleksandra carjeviča št. 61.

Iz Dalmacije se telegrafira „Pressi“, da avstrijska vlada odslej ne bo več puščala turških ladij z vojaki in vojno robo do Kleka. Klek je važen ključ, do Hercegovine najkrajša pot, po kateri so Turki dozdej posadke v Hercegovini z vsem preskrbovali. Prepoved ta jih bo hudo zadela. Po tem takem tedaj Avstrija res več ne misli podpirati Turkov. Morda je to vesel nasledek shoda v Zakopih.

Vnanje države.

Srbska vlada je podonavski parobrodski družbi uradno naznanila, da bi ji bilo ljubše, če bi na ladijah svojih razpela avstrijsko zastavo, ne pa madjarske.

Turki so za svojo sveto reč po poročilu dunajskih listov pridobili tudi — cigane. Tedaj bomo imeli novo tripelalianco, šaljivo omenja „Politik“: Madjare-Turke-cigane.

Španjska zbornica je s 117 glasovi zavrgla predlog, da naj se Navara gledé davkov izvzame, z drugo besedo, da naj se stare pravice njene (fueros) pripoznajo.

Iz Amerike. Kako katoličanstvo tam napreduje, razvidno je iz tega, da je bilo v Pensilvaniji l. 1830 komaj 35.000 katoličanov s 15 duhovniki, sedaj pa jih je 525.000 s 6 škofi in 528 duhovniki. V Filadelfiji, kjer stanuje nadškof, je 45 cerkev in 45 kapel, 2 vstava, 11 nunskih samostanov in 31 katoliških šol.

Domače novice.

V Ljubljani, 13. julija.

(O zadevah banke „Slovenije.“) Mi smo že objavili oklic upravnega odbora banke „Slovenije“, po katerem ima izvanredni občni zbor njenih delničarjev biti 3. dan prihodnjega meseca avgusta. Ker je ta zbor velike važnosti — pišejo zadnje „Novice“ o tej reči prav dobro — ker bode odločil prihodnjo osodo banke „Slovenije“, zato pač ni treba še posebno opominjati delničarjev, da se gotovo udeležijo tega zborovanja. Al na to se nam vendar treba zdi opozoriti one delničarje, ki niso že zadnji pot bankinemu vodstvu izročili svojih delnic, po katerih še le pravico glasovanja v zboru imajo, da jih ne zamudé vložiti do 28. t. m. — Iz razglasa bankinega vodstva je pa dalje 1) razvidno, da upravni odbor bode stavil predlog za novo vplačanje po 90 gld. na vsako akcijo, — da 2) sicer tudi v zadnjem občnem zboru izvoljeni zaupni odbor je med svoje alternativne predloge privzel predlog novega doplačanja; al ta predlog kaže le konečno dolžnost delničarjev po bankinih pravilih, a nikakor ni nasvèt, da bi se sprejel predlog upravnega bankinega odbora; on je le kažipot za sprejem enega izmed treh v 2. predlogu zaupnih mož navedenih nasvetov. Lahko bode delničarjem se prijeti pravega nasveta, ko bodo iz poročila zaupnega odbora slišali stan premoženja bankinega. Mi smo zvedeli od tega odbora, ki je bilanco „Slovenije“ od 31. decembra 1875. leta v pretres vzel, da „aktiva“ banke po njegovi cennitvi znašajo okoli 107.000 gold., „pasiva“ pa 83.000 gld., tako, da le okoli 24.000 gld. pravega premoženja ostane. Ako se pomisli, da na delnice je bilo 327.500 gold. gotovega denarja vplačano, je žalibog preočito, koliko zgube je banka imela, če tudi se stroški organizacije s kakimi 40.000 gld. v poštev vzamejo. „Dvakrat smo naši ljubi nevesti banki „Sloveniji“, ko se je možila, dote dali, v drugič sicer neradi, a vendar smo jej dali, nadjaje se, da bode dobro gospodarila“ — piše nek domoljubni delničar — v tretje jej je radovoljno ne damo nič več, sicer pridemo mi ž njo vred na kant.“ Mi smo iskreno podpirali domačo banko in zagovarjali tudi še drugo doplačanje; al po dosedanjih britkih skušnjah ne morejo delničarji več pričakovati tako ugodnega vspeha, da bi radovoljni še nesli v banko za vsako akcijo po 90 gld. — Zato naj bi se izmed nasvetov zaupnega odbora izbral tisti, ki je najbolj koristen in časten za banko in za nas: ali da se banka „Slovenija“ prodá (kakemu konsorciju delničarjev, ktere še zmirom navdaja zaupanje dalje eksistence njene) ali pa da se stopi (fuzionira) s kako drugo banko (banko „Slavijo“: to bi najugodnejše bilo na obojno stran). Na to ali uno delajmo, da se domači zavod, od domačih in tujih že dosti obrekovan reši zadnjih nadlog. Na to delajmo delničarji in pa ves upravni odbor „viribus unitis.“ — To poročilo smo sprejeli iz „Novic“, ker nam je prav iz srca pisan, in upamo, da vstrežemo s tem bralcem in delničarjem banke „Slovenije.“

(Iz seje deželnega odbora 8. julija.) V službo nadpaznika v prisilni delavnici je bil sprejet sedanj 2. nadpaznik Ant. Štrukelj. — Deželni odbor je pritrdil predlogu kranjske kmetijske družbe, da se vdeležé kranjski vinorejci in deželna sadje- in vinorejska šola na Slapu vinske razstave, ki bode meseca septembra t. l. v Mariboru, ter je sklenil, da se v ta namen dá nekoliko podpore iz deželne blagajnice. — Zarad oddaje tréh izpraznenih kranjskih državnih štipendij za ustop mladenčev v voja-

ške učilnice je deželni odbor po načinu trojičnega predloga nasvetoval, katerim prošnikom naj se dajo štipendije. —

(Deželna sodnija kranjska) navadno potrjuje zasege slovenskih listov in svoje razsodbe potem po „Laib. Ztg.“ razglasa. Čez tri, štiri dni že dotični list zvé, zakaj je zapadel objektivni pravici. Nedavno je bil tudi tukajšnji „turški list“ — prvokrat v svojem življenji — zasežen in radovedni smo pregledovali „Laib. Ztg.“, da bi zvedeli, kaj je zakrivil, da je tudi njega enkrat zadela tista roka, ki je dozdej segala le po slovenskih listih. Ali zastoj smo čakali, zastoj čakamo še zdaj, dotične obsodbe v „Laib. Ztg.“ še ni bilo. Po drugi poti pa zvemo, da sodnija zasege „turškega lista“ ni potrdila, a da je državni pravdnik pritožil se do višega mesta. Radovedni smo, kaj bo iz tega.

(„Turški list“) se je zopet togotil nad nami, ker nočemo verjeti, da nima nobene tajne podpore; rekel je, da smo reč na glavo postavili, ko smo zahtevali, da naj dokaže, da take podpore nima. Na to mu kličemo v spomin ono št. „Naroda“, v kateri je lansko leto stalo črno na belem, da je vredništvo „Tagbl.“ proti pobotnici dobilo od nekega gospoda denar za kolek nazaj. Te pozitivne trditve „turški list“ ovreči še skušal ni. Če pa ni resnična, zakaj takrat „Naroda“ ni tožil? Ako kdo si mora pustiti take rači v obraz očitati, a se ne postavi na noge, potem je z njegovo vestjo slabo. — Dalje isti list nasvetuje, naj se vsi, kateri nasprotujejo šolskim postavam in so v opoziciji zoper sedanj sistem, položé na klop in tako dolgo z brezovim oljem mažejo, da bodo nehali nasprotovati in popustili opozicijo. — Res, prav turško sredstvo, prav po liberalni šegi, s palico preobračati politično mišljenje! A mi mislimo, da bi brezovo olje bilo v prvi vrsti potrebno za pisune, kakor so „Tagblattovi“, vsaj za drugo svarjenje in dobre besede nič ne marajo. Ne škodovalo bi na noben način ne.

(Mestni zastop) ima danes popoldne ob 5. uri sejo. Na dnevem redu je poleg raznih računskih sklepov l. 1874 tudi samostalni predlog mestnega odbornika Josipa g. Regalija, da naj se c. kr. kupčijskemu ministerstvu izroči prošnja zoper tukajšno kaznilnico, ki domačim obrtnikom veliko škoduje.

(Dramatično društvo) je imelo 5. t. m. občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni: Gosp. Janez Murnik za predsednika, g. Karl Žagar za blagajnika, gg. dr. Karol Bleiweis, prof. Pleteršnik in Wiesthaler, Kersnik, Tavčar, Valenta Vojteh, dr. Stare, dr. Štempihar in dr. Šavnik pa za odbornike.

(Šolsko leto) sklenejo po novi postavi 15. t. m. prihodnjo soboto s slovesno mašo in delitvijo spričeval vse srednje šole t. j. gimnazija, realka, in pripravnica učiteljska, moška in ženska, z vadnicama, ter imajo počitnice do 15. septembra; mestni ljudski šoli pa, nunske in šole po okolici sklenejo še le 29. t. m. Ta teden se vrši ustmena godna preskušnja na realki ljubljanski in realni gimnaziji novomeški, prihodnji teden pa ima biti na gimnaziji ljubljanski, in moški pripravnici.

(„Floh“) včasih dobri dunajski humoristični list, je z zadnjo in predzadnjo številko šel med „turške“ liste, kajti kaj tako bedastega, nesramnega in neslanega, kakor je napacal v ta lista zoper Slovane na jugu za najsvetejši reči: vero in svobodo se boječe, pač nismo še videli v nobenem listu, tudi v najbolj umazanem judovskem ne. Če človek pogleda pisane in slikane čačke, misli, da je ta številka „Floh-a“ prišla na svetlo v Carigradu

ne pa v deželi, v kateri je zasramovanje narodov po postavah prepovedano. Ko bi nas kdo tako zasmehoval Turke — je-li, g. državni pravdnik!

(*Podoba Žalostne Matere božje*), odločena za farno cerkev v Ribnici je videti pri zlatarju g. Mačku na Velikem trgu zraven rotovža. Naslikal jo je gosp. Ivan Franke, ki je zdaj eden prvih slikarjev slovenskih in ktereга živo priporočamo slavnemu p. i. občinstvu.

(*V vodo padla*) je v torek zopet neka ženska, ki je na bregu prala. Vendar so jo pri železnem mostu srečno iz vode zvelkli.

Razne reči.

— Duhovne vaje za škofijo ljubljansko bode letos imel dominikanec, častiti o. Henrik Suso Denifle iz Gradca, ki kot cerkveni govornik jako slovi, od 21. do 25. avgusta v Alojznici. Kdor se jih hoče vdeležiti, naj to še ta mesec naznani svojemu dekanu.

— Iz Ljubljane se nam piše: „Nove postave, kar smo jih zadnji čas dobili, so večidel neugodne za občinstvo. Taka je s šolsko postavo, taka s postavo, po kateri se morajo pogodbe itd. pri bilježniku legalizirati. Še manj ugodna — bi rekel — pa je postava o tožbah zaradi malih reči (*Bagatellverfahren*). Plačilni nalog sodnije zamore toženi prav brez vsega vzroka ovreči in tožnik je potem prisiljen nastopiti staro pot tožbe, ki je vsaj za one koleke dražja, ktere je moral tožnik prvi pot plačati prav zastopnj. Pa še drugo slabo stran ima ta postava. Manjši zneski do 25 gold. in zdaj še čez, se morajo najprvo po tej poti terjati, ker sodnija še le potem sprejme redno tožbo, ako je toženec plačilni nalog ovrgel. Opominjati pa zamore dolžnika le pri njegovi sodniji, t. j. pri tisti, h kateri njegova občina spada, če prav se ti je zavezal plačati na tvojem domu ali na tistem kraju, kjer ti bivaš. Tacega si prej lahko tožil pri tisti sodniji, h kateri spadaš ti, in ta ga je sodila. Zdaj pa moraš tožbo vložiti tam, kjer on biva. Zavaljo tega n. pr. ljubljanski trgovci in drugi manjših zneskov ne morejo iztirjati od ljudi, ki daleč po deželi bivajo, drugače, ako sami prej veliko denarja ne založé, in večidel rajši naredé križ čez take dolgove, nego da bi jih iztirjanje stalo veliko truda, časa in denarja. To je pa zopet škodljivo kreditu in kupčiji. Tedaj bi bilo vsaj v tem obziru bolje, ako bi bilo pri starem ostalo.“

— Pogorele so 6. t. m. farovške pristave v Leskovcu. Pravijo, da so zanetili otroci. 8. t. m. pa je pogorela v Izlakah pri Loki v litijskem okraju hiša z drugimi poslopji. Tudi 5 svinj je zgorelo. Škoda se ceni na 3000 gld. Graje vredno je, da v Izlakah nimajo prav nobenega gasilnega orodja.

— Sodnijska obravnava bo v Novem mestu 15. t. m. zoper tovarše učitelja Stanonika iz Starega trga zaradi znanih dogodkov pri volitvah za trgovinsko in obrtni-sko zbornico. Upamo, da bo razsodba ravno taka, kakor je bila pri g. Stanoniku.

— S stolpa skočil je v Carigradu vodja avstrijske šole, g. Anton Goljevček, rodom goriški Slovenec. Bil je mahoma mrtev. Vzrok samomora je bila bolezen na možganih. Zdravnik je rekel, da bi bil vsled nje kmalo popolnoma zblaznil.

— Popravek. V zadnjem naznanilu Janežičeve svečanosti se je vrinila pomota, katero si je pa že vsak bralec lahko sam popravil. Svečanost bo namreč v nedeljo 13. avgusta, ne pa že prihodnjo nedeljo.

— Konfiscirane so bile včeraj zopet „Novice“ zaradi članka: „Turški Slovani — povsod trpin!“

— Iz Bulgarije je bila prišla neka deputacija veljavnih mož v Belgrad in je z vlado srbsko sklenila zvezo. Srbska ne zahteva Bulgarije razun nekega kosca dežele, ki ji je iz strateških ozirov potreben. Bulgari osnujejo lastno vlado in se le v nekterih zadevah zavežejo k skupnemu ravnanju s Srbijo. Poslanci so se 14 dni mudili v Belgradu in so se pred nekimi dnevi vrnili domov. Srbi pričakujejo, da se bo vstanek na Bulgarskem še le zdaj prav vnel.

— Dopisniki listov „N. fr. Presse“, „Temps“ in „National“ so se pred nekimi dnevi iz Belgrada napotili v tabor srbski. Neki telegram poroča, da so Srbi v Jagodinu pri Kragujevacu dopisnika „N. fr. Pr.“, Feigla, ustrelili, druga dva pa vjeli, ker niso imeli pooblastilnih pisem. Eni pa pravijo, da tudi Feigl ni ubit, ampak samo vjet. „W. Tagbl.“ pa, kteremu je Feigl tudi dopisoval, piše, da se je iz radovednosti podal predaleč na bojišče in da je bil tam od krogle zadet in ubit. Gotovega se tedaj dozdej nič ne vé.

— Kteri zna bolje? Nekdo poslušal je dva kupčijska strežnika, ki sta se tako razgovarjala. Prvi: „Naša kupčija je tako obilna, da damo 1000 gl. samo za črnilo, ktero vsako leto porabimo.“ Drugi: „Kaj še to? Ravno toliko prihranimo mi pri naši kupčiji s tem, da pike na „i“ spuščamo.“

— Posestnik na deželi djal je kmetici: „Če bo še dolgo ta vročina in suša, mora vsa živina popadati.“ Priprosta žena pa odgovori: „Bog nam ohrani le vašo milost.“

— Mesto govora. Filip V. kralj španski prišel je na potovanji tudi skozi mesto Montero. Duhovnik tega mesta sprejel ga je z besedami: „Dolgi govori, vaše veličanstvo, vtrudijo govornika in dolgočasijo poslušavca, zato bom raje vašemu veličanstvu nekaj zapel.“ Zapel je torej kralju v čast lepo pesmico, ki je Filipu tako vgajala, da je vskliknil: „Še enkrat!“ Duhovnik vstreže želji in kralj veli mu podariti 10 cekinov. To je zopet vgajalo duhovniku tako, da je rekel: „Še enkrat!“ Srčno se smejaje velel je kralj spolniti željo.

— Pred sodnijo. Sodnik: „Vi ste znani kakor pijanec in ste obsojeni, da dobite ali dva dni zapore ali pa 10 gl. kazni.“ Pijanec: „Prosim za 10 goldinarjev.“

Umrli so:

Od 7—11. julija. Jože Kos, godčev otrok, 4 m., za krčem. Jera Pevec, zasebnica, 74 l., za vodenico. Ivana Marenka, kajžarja otrok, 3 l., za božjastjo. Alojzij Grüber, jetnik v posilni delalnici, 44 l., za prisadom. Maksimiljan Pirnat, peka otrok, 6 t., za božjastjo. Marija Dobrota, branjevca žena, 50 l., za pljučno sušico. Ludovik Gubin, žel. kond. otrok, 4 l., za davico. Angela Pein, fabr. kurjača otrok, 2 m., za božjastjo. Janez Lokar, pek, 72 l., za srčno vodenico.

Eksekutivne dražbe.

15. julija. 2. Tone Žnidaršič-evo iz Ceste (3410 gl.) v Laščah. — 3. Tone Primč-evo iz Grosupelj (2262 gl.). — 3. Tom. Grum-ovo iz Zadnova (2985 gl.). — 3. Jože in Franciške Pirhart-ove iz Želimelj (805 gl.). — 3. Jak. Borinč-evo iz Kašlja (1648 gl.). — 3. Jože Grum-ovo iz Sela (1744 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Tone Svetč-evo iz Moravč (40 gl.) na Brdu. — 3. Jože Jevnik-ovo iz Gorenje Senice (2663 gl.). — 3. Jan. Remškar jevo in Nadgorice (3235 gl.). — 3. Martin Tavcik-ovo iz Ovnika (1516 gl.). — 2. Jože Seme-jevo iz Iga (1129 gl.), vse v Ljubljani. — 2. Fr. Dolenc-evo iz Dolenje vasi

(9723 gl.). — 1. Marije in Tone Prhaj-evo iz Ribnice (1012 gl.), obe na Vrhniki.

17. julija. 2. Adele Kaprec-eve (184 gl.) v Ljubljani.

Telegrafične denarne cene 12. julija.

Papirna renta 66.10 — Srebrna renta 69.40 — 1860letno državno posojilo 111.70 — Bankine akcije 874 — Kreditn. akcije 149.40 — London 127.75 — Srebro 100.90 — Ces. kr. cekini 5.96 — 20frankov 10.13.

Denarstvene cene. 11. julija.

Državni fond.	Denar.	Blago.
6% avstrijska papirna renta	66.15	66.25
5% renta v srebru	69.60	69.90
Srečke (lozi) 1854. l.	106.75	107.50
„ „ 1860. l., celi.	111.—	111.25
„ „ 1860. l., petinke	118.50	119.—
Premijski listi 1864. l.	130.75	131.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	96.50
Krajske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	75.—	76.—
Hrvaške in slavonske po 5%	82.50	84.—
Sedmograške po 5%	72.75	73.75
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	877.—	879.—
Unionske banke	58.50	59.50
Kreditne akcije	151.30	151.40
Nižavstr. eskomptne družbe	660.—	670.—
Anglo-avstr. banke	72.75	73.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	155.75	156.25
Tržaške „ 100 „ k. d.	118.—	119.—
„ „ 50 „ „ „	56.—	56.50
Budenske „ 40 gld. a. v.	26.—	28.—
Salmove „ 40 „ „ „	40.—	41.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	29.50	30.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	29.25	30.—
St. Genois „ 40 „ „ „	28.75	29.25
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	23.50	23.75
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	23.25	23.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.98	6.02
Napoleonsd'or	10.28	10.40
Srebro	100.90	101.10

Na prodaj

so orglje s tremi spremeni.

Orglje so čisto nove ter bile podarjene neki farni cerkvi, za katero pa so bile premajhne, ker cerkev je precej prostorna. Za manjšo cerkev pa bi dobro služile.

Kdor jih želi kupiti, naj se oglasi pri gosp. župniku v Višnjigori. (36-1)

V najem se daje

na dolenski cesti blizu zidanega mosta (35-2)

gostilnica s tremi sobami in velikim, obokanim živinskim blevom; potem kovačnica in pa tobakoprodajalnica. Najraje vse troje skup; daje se pa tudi vsako posebej od sv. Mihela nadalje.

Več se zvé pri opravištvu „Slovenca“.

Kapljice (duh)

za gožo (krof)

izvrsten pripomoček za gožo (krof) pošilja po 1 gold.

V. Franz
v Holoubkau (Česko).

Pri njem se dobivajo tudi kapljice (duh) za putko (zoper putko in trganje po udih) 1 gold. 20 kr. (33-3)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.